

— دوره هفتم تقنینیه —

جلسه	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره
۷۴		۷۴
تاریخ تأسیس آذر	مندرجات	قیمه اشراك
۱۳۰۵	فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود	داخله ایران سالبانه ده تومان خارجاً « دوازده تومان
جلسه یکشنبه ۵	پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود	قیمه نك شماره
آبان ماه ۱۳۰۸	مطبعة مجلس	يك قران
مطابق ۲۳ جادی الاولی		
۱۳۴۸		

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۵ آبان ماه ۱۳۰۸ * (۲۳ جادی الاولی ۱۳۴۸)

فهرست مذاکرات

- (۱) تصویب صورت مجلس
- (۲) تصویب سه فقره مرخصی
- (۳) اعلام نتیجه آراء مربوطه بکمیسیونها
- (۴) تقدیم یک فقره لایحه از طرف آقای معاون وزارت معارف
- (۵) شور اول اجازه استخدام رئیس محاسبات مالیه
- (۶) شور اول لایحه اجازه شرکت در مقررات کنفرانس بروکل
- (۷) شور اول لایحه اجازه شرکت در مقررات کنفرانس تلگراف بی سیم
- (۸) موافقت جلسه آتیه - غم جلسه

مجلس سه ربع ساعت قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

(۱ - تصویب صورت مجلس)

صورت مجلس روز پنجشنبه ۲ آبان ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * *
 رئیس - آقای مؤید احمدی
 مؤید احمدی - امیر ابراهیمی را غائب بدون هم بمقام ریاست کتباً عرض کرده ام (صحیح است)

* * * * *
 عین مذاکرات مشروح هفتاد و چهارمین جلسه از دوره هفتم تقنینیه . (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)
 دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* * * * *
 اسامی غائبین که ضمن صورت مجلس خوانده شده است : غائبین با اجازه - آقایان : حیدری - طباطبائی دیبا - غیر زهدند - محمود رضا - دکتر سنک - آشتیانی - فرخی - محمد ولی میرزا - بیات ماکو - عدل - اعظم زنگنه - فرشی - حبیبی - مولوی - جهانشاهی - صادقی - اسکندری - طباطبائی وکیل - دربانی - طالشخان - رفیع - تیمور ناش
 غائبین بی اجازه - آقایان : وهاب زاده - امیر ابراهیمی - میرزا حسن خان وثوق - نوشهری - مسعود - دکتر امیر اعلم - آلف - آقا زاده - بزواری - فتوحی - لرستانی - ساکینان - قوام - حاج رحیم آقا - ظفری - میرزا ابوالفضل - حاج حسین آقا مهدوی - شیخ علی مدرس - حاج حسن آقا ملک - ارباب کبخیرو - حاج غلامحسین ماک
 در آمدگان با اجازه - آقایان : نجومی - انجمنی - فیروز آبادی - وثوق - بیات
 در آمدگان بی اجازه - آقایان : فراگوزلو - دیوان یکی - اسدی - مسعودی

خطیبی -- (خیر کبسیون عرایض و مرخصی) -- از کبسیون هم اجازه خواسته بودند کبسیون عرایض می دانستند که ایشان کمال هستند تصویب هم شده و بمقام ریاست هم تقدیم شده است .

رئیس -- در صورت مجلس نظری نیست ؟ (نمایندگان - خیر)

رئیس -- صورت مجلس تصویب شد .

(۲ -- تصویب سه فقره مرخصی)

رئیس -- چند فقره خبر از کبسیون عرایض و مرخصی رسیده قرائت میشود :

آقای فزوحی نماینده محترم برای امورات لازمه محلی نقاضای يك ماه مرخصی از تاریخ حرکت نموده کبسیون با مرخصی ایشان موافق و خبر آن را تقدیم میدارد .

رئیس -- آقای روحی

روحی -- موافقم .

رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی -- بنده مکرر بعرض آقایان رسانده ام که با این مرخصی ها با اصلش موافقم کاملاً اگر چه مجلس هم از اکثریت بیفتد اما با چیزی که مخالفم با مرخصی گرفتن و حقوق را يك مقدارش را اگر چه کم باشد تخصیص ندادن بمصارف خیزبه ، با این مخالفم هر دوره هم این عرض را میکنم هر چند مورد توجه واقع نشود اما عرض خودم را میکنم و عرض میکنم کار نکرده مزد نباید گرفت (صحبت بین نمایندگان زنک رئیس) اگر چه بنده خودم جلسه گذشته يك ساعت و نیم تقریباً مرخصی گرفتم این از دو نقطه نظر بود یکی تأدیاً بود و ثانیاً از این جهت بود که بنده دوره سوم مجلس بودم ، دوره ششم مجلس بودم ، دوره هفتم بودم این سه دوره همه آقایان شاید مطلع باشند که يك دینار از این حقوق خودم را بمصرف خودم

رساندم و نخواهم رساند حتی بادم نیست که يك پيال آب گرم هم خورده باشم چرا ؟ برای اینکه عقیده ام این است که این مال بر من حرام است پس چه باید بکنم عقیده ام این شده است که انشاء الله این مال وقتی جم شد در حضرت عبدالعظیم ۴ بمصرف ساختمان بکمریض خانه بجهت فقرا برسد چون این نقطه نظر بود و نادیده هم بود اجازه گرفتم حالا اگر آقایان هم نظرشان را يك اندازه متوجه این امر بکنند من کاملاً موافقم اگر نکند من نمیتوانم موافقت کنم خودشان تصدیق بفرمایند آقایان که حالا اول زمستان است تقریباً دو هزار نفر فقیر متوجه باین مجلس هستند که عرضه به این مجلس بدهند که دو تومان ، سه تومان ، پنج تومان بول خاکه و ذغال بآنها داده شود اگر چنانچه بنا باشد هم آقایان مرخصی که میخواهند تشریف ببرند اجازه بگیرند و يك دینار از حقوق آنها داده نشود پس باین فقرا کی میتواند يك خاکه و ذغالی بدهد آنوقت يك عده زیادی فقرا از این مجلس مایوس و محروم میشوند . بنده باین ملاحظه که باشد عقیده ام این است که لائال نك حقوقشان ربیع حقوقشان ، خمس حقوقشان ، عشر حقوقشان را باین کار بزنند که هم اینکه فقراى این شهر مایوس نشوند و هم اینکه کم کم این کار نکردن و حقوق گرفتن موقوف شود بلکه سایر ادارات دولتی هم همین رویه را تعقیب کنند که اگر خواستند عقب کاری بریزند حق گرفتن اجرت نداشته باشند .

خبر کبسیون عرایض و مرخصی - عرض کنم که آقای فیروز آبادی البته همانطورى که فرمودند در اصل مرخصی مخالفتی ندارند ولی نظرشان این بود که آقایان وقتی مرخصی میکنند يك قسمت از حقوقشان را تخصیص بدهند بفقرا البته این پیشنهاد را بنده تقدیس میکنم ولی کبسیون عرایض مطابق نظامنامه همچو اختیاری را اندازه و نمیتواند این کار را بکند مگر اینکه يك لایحه ، يك طرح قانونی را بیاورند بمجلس و تصویب کنند آنوقت البته ما هم مطیع هستیم و نظریه ایشان را تعقیب میکنم

چون کبسیون عرایض این اختیار را ندارد از این جهت ما هم موافقت کردیم و کبسیون نمیتوانست غیر از این رای بدهد .

آقایان سید یعقوب -- در فرمایش آقای فیروز آبادی عرضی دارم .

روحی -- بنده هم عرضی دارم .

رئیس -- موافقین با این مرخصی قیام فرمایند .

(عده قیام نمودند)

رئیس -- تأمل بفرمایید . . . تصویب شد . خبر دیگر: آقای ارباب کیخسرو نماینده محترم بواسطه ادامهء معالجه لزوم استراحت نقاضای ۲۵ روز مرخصی از دوم ماه نموده اند کبسیون با نقاضای معزى الیه موافق و يك خبر آنرا تقدیم میدارد .

رئیس -- آقای ملك مدنی

ملك مدنی -- موافقم .

رئیس -- آقای دهستانی

دهستانی -- موافقم .

رئیس -- آقای روحی

روحی -- موافقم .

رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی -- بنده همان نظریه را که داشتم بدون تثناء حتى در خودم هم تعقیب میکنم اگر چه مورد امت هم واقف شوم و مخالفم .

رئیس -- آقای ملك مدنی

ملك مدنی -- آقای فیروز آبادی اساساً نظرشان این است که هر خبر مرخصی که می آید مخالفت میکنند ولی بایشان امروز ایشان روی يك حرفی رفت که عقیده بنده است که این جمله بهیچوجه مقتضی نبود در مجلس

نذکر بدهند برای اینکه اینخاصی که در این مجلس هستند و کار میکنند در مقابل کارشان حقوق میکنند اگر آقا این حقوق را برای خودشان مشروع نمیدانند اصلاً در مجلس هم نباید حاضر بشوند وقتی که حضور پیدا میکنند دیگر این فرمایش را نباید بکنند گمان میکنم آقای آقا سید یعقوب هم در این خصوص اجازه گرفته باشند (آقا سید یعقوب -- بیشتر از این میخواستم بگویم) ولی بنده امساک میکنم که يك عرایضی را عرض کنم شما يك رویه خاصی دارید و روی آن رویه صحبت میکنید ولی این رویه خوب نیست شما روی نظر خودتان سیر میکنید ما هم روی نظر خودمان سیر میکنیم خوب نیست که در هر جلسه شما پا میشوید و با اعتراض میکنید اگر باب اعتراض باز باشد ما هم میتوانیم يك حرفهائی بزنیم ما مرعات شما را میکنیم و الا ما هم میتوانیم يك حرفهائی بزنیم ولی این حرفها خیلی بگوش سنگین می آید ...

فیروز آبادی -- استدعا میکنم هر چه میخواهید بگوئید کمال تشکر را دارم . (زنك رئیس)

ملك مدنی -- حضرتعالی چرا هر روز يك حرفی میزنید ؟! مگر ما بالاخره اینجا حاضر شده ایم که هر روز يك کلمه از شما بشنویم ؟! آقای ارباب کیخسرو مریض بوده است و رفته اند بمرخصی و نقاضا کرده اند که مجدداً بیست و پنج روز مرخصی بایشان داده شود و دردشان را معالجه کنند و در مقابل این مرخصی هم وقتی که مراجعت کنند خدمت میکنند (نمایندگان -- صحیح است) از این جهت نقاضای مرخصی کرده اند .

رئیس -- موافقین با مرخصی آقای ارباب قیام فرمایند (اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد . خبر مرخصی آقای دکتر طاهری: آقای دکتر طاهری نماینده محترم بواسطه گرفتاریهای محلی و داشتن مریض توانسته بودند بمرکز عودت کنند از هفدهم مرداد تا الی ۲۸ مهرماه دو ماه و دو اذنه روز نقاضای

مرخصی نموده کمیسیون با مرخصی معزیه الیه موافق و اینک خبر آن را تقدیم میدارد .

رئیس - آقای روحی

روحی -- موافقم .

رئیس - آقای زوار

زوار -- موافقم .

رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی -- بنده عرض کردم با عموم مرخصی ها کاملاً با این وصفی که دارد مخالفت میکنم و در ضمن مخالفتم عرضم این است که آقایان هر چیزی درباره من میدانند بگویند و این جا اشتباه کاری نکنند (با حرارت) من عرض میکنم بایباید هر چه میدانید بگوئید والا بنده میگویم دروغ میگوئید .

رئیس -- این محرف را جناب عالی نگویید

فیروز آبادی -- فرمودند میگوئیم هر چه دارند یا شوند بگویند

رئیس - آقای روحی

روحی -- عرض کنم نیت پاک حضرتعالی بر همه معلوم است . همه ما شما را يك عنصر پاک بی آلاشی میدانیم و رفتار و حرکات شما حقیقه هر قدر بتوانیم و مقدرت داشته باشیم مطاع و متبع است (ملك مدنی بنده هم همین عقیده را دارم) ولی يك بیانی اینجا فرمودید که بنده ناگزیرم بسهم خودم دفاع کنم ما در دنیا حرام چیزی را میدانیم که انسان مفت و کار نکرده بگیرد این نوع اموال عموماً حرام است اگر حضرت عالی هم این پول را حرام میدانید چطور میتوانید از این پول مریضخانه بسازید (خنده نمایندگان) هر کس بشنود میگوید فلانی از يك پول حرامی میخواهد کار خیری بکند پس تصدق میفرمائید کاری که ما میکنیم و زحمتی که میکنیم وقت را هدر میکنیم محل معاش و

باشائی - ارگانی - جهانشاهی - آقا سید یعقوب - طهرانی - افسر - طباطبائی - دبیب - شریعت زاده - مؤید احمدی - عراقی - بروجردي - ملك آرائی -- احتشام زاده - نسبت بیک نفر دیگر اکثریت حاصل نشده آذای مفتی چهل رای و آقای لاریجانی ۳۴ رای داشته اند

کمیسیون امور خارجه

آقایان : فهمی - دشتی - دیوان بیگی - طباطبائی دبیب - خواجوی - قراگوزلو - طباطبائی وکیلی - پالیزی - رفیع - عباس میرزا - روحی - کلای .

کمیسیون قوانین مالیه

آقایان : شریفی - میرزا بانس - بروجردي - هزارجربی - ملك مدنی - دکتر عظیمیا - شمیرانی - مجد ضیائی - خطیبی - عدل - فولادوند - قاضی نوری

کمیسیون فوائد عامه

آقایان : بزرگ نیا - افخمی - صادقی - طلوع - فرشی - فیروزآبادی - ملك آرائی - مهدوی - اسدی - پورمحمدن - اعتبار - حاج امین اصفهانی .

کمیسیون پست و تلگراف

آقایان : رهبری - ناصری - شهداد - فتوحی - ارگانی - کیای نوری

کمیسیون داخله

آقایان : نجومی - دربانی - آقا حسین آقایان - حاج امین زینی - مسعودی - سبزواری - اسفندیاری - اسکندری - مقدم - جلالی - کارزنی - مصباح فاطمی

کمیسیون معارف

آقایان : دکتر طاهری - ضیاء - دکتر سنک - کاشانی - نوحی - ساکینیان - آیه الله زاده شیرازی - دکتر ملك زاده و نوق - دبستانی - مخبر فرهمند - امیر عامری

کمیسیون نظام

آقایان : حبیبی - آصف - حیدری - ملك ابرج میرزا

ولشاهی - رحیم زاده - بیات ماکو .

رئیس - برای اینکه هیئت رئیس کمیسیونها انتخاب شوند و برای اینکه مخبری بتواند لایحه از لواج موجوده را در مجلس تقویت کند اگر اجازه میفرمائید ده دقیقه تنفس شود و این انتخابات را انجام کنیم بعد مجدداً جلسه را تشکیل بدهیم .

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از)

(نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

(۴ تقدیم يك فقره لایحه از طرف معاون)

(وزارت معارف)

رئیس -- آقای معاون وزارت معارف

فوخ (معاون وزارت معارف) -- لایحه است راجع با استخدام رئیس مدرسه دندانسازی که تقدیم مقام مذبح ریاست میشود

(شورا اول اجازه استخدام رئیس محاسبات مالیه)

رئیس - کمیسیونها هیئت رئیس خودشان را انتخاب کردند و اینک مخبر کمیسیون امور خارجه است که راجع با استخدام رئیس محاسبات راپرت خودش را تقدیم کرده است قرائت میشود :

کمیسیون امور خارجه لایحه ۳۳۳۳۵ را راجع به تبدیل تابعیت رئیس محاسبات کل وزارت مالیه که سابقاً از اتباع دولت سوئیس تصویب شده بود به يك نفر رئیس محاسبات از اتباع دولت آلمان مطرح نموده و پس از مذاکرت لازمه عین ماده واحده پیشنهادی دولت را تصویب و خبر آنرا تقدیم میدارد .

رئیس -- ماده واحده قرائت میشود :

ماده واحده - مجلس شورای ملی تصویب مینماید استخدام بیک نفر رئیس محاسبات کل که بموجب قانون مصوب ۱۶ بهمن ماه ۱۳۰۶ مقرر گردیده است از اتباع آلمان انجام گیرد

رئیس -- ماده واحده مطرح است . شور اول .

زندگانی هم نداریم خود حضرتعالی شاید يك محل معاش داشته باشید شاید بنده و دیگران نداشته باشیم بهلازمه ما قسم خورده ایم در اینجا که بمملکت خیانت نکنیم بحقوق ملت خیانت نکنیم و خدا را همیشه ناظر اعمال خودمان بدانیم و امیدواریم که از راه خیر و صلاح مملکت و ملت منحرف نشویم و من این نظریه آقایان را چون همکاران نگران بودند خواستم جیره کنم که خود حضرت مستطاب عالی هم این اظهار را پس بگویند اما راجع بقرا که فرمودید اینها که نباید به مجلس شورای ملی تهمیل بشوند اغنیاء هم زیادند و در هر شهری برای فقراي آنجا باید يك ترتیبی بدهند که در زحمت باشند و بنده گمان نمیکنم که تمام رفقای ما هم بتوانند راجع بهمه فقرا کاری بکنند اما آقا دکتر طاهری ایشان يك نماینده هستند که از اول دوره تا کنون هیچوجه مرخصی نکرده اند این مدت هم که مرخصی میگیرند شاید يك کارهای مهمی میپرداخته اند که کمتر از اینجا نبوده است این است که خواهش میکنم خودتان هم موافقت فرمائید و از این کلمات که بین شما و همکاران محترمان تولید کدورت بکنند بیان نفرمائید و منهم خدا میداند حضرتعالی روحاً و جسماً ارادتمندم و این را از صمیم قلب عرض میکنم

رئیس - آقایان موافقین با مرخصی آقای دکتر طاهری قیام فرمایند (اغلب نمایندگان برخاستند)

رئیس - تصویب شد . آقایان پنج نفر نظار بیکه برای استخراج آراء کمیسیونها انتخاب شده بودند با يك مراقبتی نا پاسی از شب وظیفه خودشان را دوام داده آراء را استخراج کردند و اینک قرائت میشود : (آقای مؤید احمدی (منشی) بمضمون مرقوم قرائت نمود) (۳ -- اعلام نتیجه آراء مربوطه بکمیسیونها)

کمیسیون قوانین عدلیه
آقایان : همراز - ذوالقدر - جشدی - کلای

آقای آقاسید یعقوب

آقاسید یعقوب -- يك موضوعی اولاً باید رفع اشتباه شود از هر جا اگر بنده بارفقای بنده در کلیات یا در مواد لوایح دولت نظری دارند نظر مخالفت نیست بعلم اینکه يك دولتی که در فراکسیون میاید در مجلس میاید و ما در لوایحشان بحث میکنیم اگر مخالف بودیم ورقه آبی می دادیم و هیچ ملاحظه نمیگردیم پس ما موافق هستیم با دولت ولی ناچاریم نظر تنقیدی و نظر ایرادی که نسبت بلوایح داریم در تحت عنوان مخالفت اظهار کنیم این اولاً ثانیاً در تحت عنوان نظامنامه که بنده مخالفت نکردم اما بعلم اینکه لایحه نیامده است در فراکسیون که بنده نظریات خودم را در فراکسیون اظهار کنم و نماینده دولت یا وزیر دفاع کنند پس نظر خود را محفوظ داشته و در اینجا عرض میکنم . يك موضوعی را خود آقایان کاملاً مستحضر هستند از دوره که ایران رو بانقلاب رفته است یعنی رفته است رو بتکامل باین معنی که تغییر رژیم خودش را داد از يك عالمی بعالم دیگر با اینکه بیست و چهار سال است از دوره انقلاب میگذرد ولی هنوز عشق جوانی برای ما باقی است . باید بگذرد مطالعه کنیم در اینکه منافع خودمان را تشخیص بدهیم جسارت میشود بنده خودم را عرض میکنم میخواهم عرض کنم که این يك فکر کوچکی است که ما داریم يك وقت عشق داشتیم بسوئدی تمام کارها مان را بسوئدی ها دادیم يك وقت همین عشق را نسبت به بلژیکی ها داشتیم و بقدری در این باب تند رفتیم که تمام کارها مان را گفتیم بلژیکی ها بکنند چنانچه روزنامه های آنوقت حبابی است و اشخاصی که آنوقت در انقلاب بودند کاملاً نظرشان هست و آنوقت بگمربته بدون اینکه دلیلی داشته باشد منصرف شدیم و گفتیم دیگر بلژیکی نمیخواهیم آن عشق اول چیست و این برگشتن بعد برای چه بنده عقیده خودم را عرض میکنم و خودم را کودک میدانم يك وقتی کودک میل میکند بسبب پدرش میگوید

این سبب که دوست بجزش نبود اصرار میکند يك وقت آمدیم و اروپائیها را ول کردیم رو کردیم به آمریکا و گفتیم دیگر اروپائی نمیخواهیم امریکائیها رو آوریم و مالیه را کاملاً دادیم بدست آنها و چنان دست و پای دولت را بستیم و محدودش کردیم و همه را دادیم دست امریکائیها بگمربته گفتیم نمیخواهیم آن عشق اول رو آنزجار بعد بنده نمی فهمم و نفهمیدم چنانچه نماینده های که در دوره ششم بودند نظرشان هست در دوره ششم وقتی که وزیر مالیه وقت آمد و پیشنهاد کرد که دو فرانسویسی و دو فرآلمانی میخواهیم ما با همان عشق وحدت پرستی که داشتیم گفتیم نه آقا باید همه اش از آلمان باشد یا همه اش از سوئیس باشند و این عقیده را هم ضم میکردیم با يك فلسفه که میگفتیم فلاسفه بگویند اختلاف در تمدن باعث بر جلو رفتن در تمدن است و از یکجا باید بیاییم وزیر مالیه گفت آقایان بگذردی هم فکر کنید در اینجا يك مملکت است عوائد مملکت است درست است اینها را که ما میاوریم قسم حضرت عباس هم میخوریم که يك و پا کوزه هستند اما منظور این است که دو نظر در کار باشد يك نظر سوئسی یکی نظر آلمانی و ما نباید بگذاریم که حساب جمع و خرج و عوائد مملکت را يك نفر آدم بکنند و بالاخره این کار را وزیر مالیه رفت و اشخاصی که با او موافق بودند با يك برهمنی مقفول شدند که وحدت در اینجا خوب نیست و بهر حال این است که دو نفر آلمانی و دو نفر سوئسی باشد نمایندگی حسن رقابتی که در نوع بشر هست که باعث پیشرفت و ترقی کارها خواهد شد آمدیم و با يك حال فرح و اتساع رأی دادیم و گفتیم خوب حالا دیگر مستخدمین ما همه بلژیکی امریکائی هستند نه بلژیکی و نه سوئیدی و بالاخره آمدیم و تقسیم کردیم دو ناس را دادیم به آلمانی و دو ناس را به سوئیس و حالا نمیدانم چه شده است که باز برگشتیم که ما وحدت برستیم و باید از آلمان باشد چرا ؟ دلیل اینکه باز از عقیده خود برگشته ایم و میگوئیم همه از آلمان باشند چیست ؟ بنده بگنم

افسر -- دست و پای ما بسته نیست خودمان آزادیم آقا سید یعقوب -- آقای افسر قربان بروم من خودم را میگویم بنده عرض میکنم مطابق همان سیاستی که در دوره ششم اتخاذ کردیم و همان فلسفه و عقیده که در آنجا اتخاذ کردیم که در اینجا محاسبات و خزانه داری را باید ناظر همدیگر قرار بدهیم نه اینکه هم حساب در دستش باشد هم جمع و هم خرج و بالاخره آمدیم در اینجا دو ساعت دلیل ذکر کردیم که وحدت غلط بوده است و این کار را کردیم باز رکتیم روی نظر اولی این يك موضوع موضوع دیگر آقای افسر چون میدانم که حضرتعالی از روی بيمرحمتي بمن حمله نکردید برای اینکه نسبت به بنده بيمرحمتي ندارید این را مکرر بنده عرض کرده ام دو موسسه هست در این مملکت که ما خیلی به این دو موسسه اهمیت بدهیم یکی موسسه نظام وظیفه و یکی موسسه بانک ملی موسسه نظام وظیفه تا این استقلال سیاسی ما را میکند موسسه بانک ملی اقتصادیات و سیاست اقتصادی ما را تأمین میکند و بنده حقیقتاً خودم میدانم که در افکار و عقاید خودم صادق خدای من هم میدانم که صادق . و رفتای من هم همه شان صادقند و ما همه باید پیرو این فکر باشیم که از این بانک ملی که نهایت آرزوی همه ایرانیان بود و در دل همه ما ایرانیان بود که يك روزی ایران دارای بانک ملی بشود نقیبت بکنیم . زیرا آرزوی همه این بود که بیرق ایران در آنجا باهتر از آید و در

بالای بانک ملی باد به بیرق شیر و خورشید بخورد و بنده خیلی خوشوقتم که در این دوره افتخار را ما پیدا کردیم که ما بانک ملی ایجاد شد . حالا ما بانک ملی داریم . ولی آقای معاون وزارت مالیه چند نفر از آلمانها آمدند در اینجا که ما خبر نداریم . هی رفته اند و آمده اند و ما هیچ اطلاع نداریم سی چهل تا مامورین آلمانی آورده اند و من نمیدانم بچه دایم آورده اند و بچه ترتیب و مطابق چه قانونی آورده اند . يك دفعه در مشهد شیراز اصفهان بوشهر آذربایجان دزداب در تمام جا ها شعب بانک ملی باز کردند و رئیس آلمانی گذاشتند . و يك دفعه با همان حال تند رفتن می رسم بر کردیم . پس بنابراین موافقی که عرض کردم و این امتحاناتی که همه ماها دیده ایم و این تاریخی که در اینجا هست ما بیائیم همه مالیه را ببندازیم تحت نظر يك عده این خوب نیست حالا که سوئسی پیدا نکردند خوشت يك نفر بلژیکی بیاورند . بنده پیشنهادی هم کرده ام بمقام ریاست تقدیم میکنم حالا که سوئسی پیدا نشد بلژیکی باشد . بنده تعجب میکنم چطور سوئسی پیدا نمی شود در سوربتیکه آنوقت میگفتند بقدری علم در سوئیس زیاد است که اروپائیها میروند در سوئیس و تحصیل میکنند حالا چطور يك نفر محاسب از آلمان پیدا نمیشود ؟ خیلی خوب حالا که پیدا نمیشود بنده پیشنهاد میکنم بلژیکی باشد . بنده عقیده ندارم که ما بیائیم و ادارات مالیه را تماماً بدست آلمانها بدهیم بنده سوء ظن نسبت بآنها ندارم ولی عقیده هم ندارم جالبتر (معاون وزارت مالیه) - راجع باینکه وزارت مالیه نظر مقتضیات و نظر به رعایت پیشرفت امور (با اینکه در قانون مذکور آمده بود که از سوئیس بخواهند صلاح دید رئیس محاسبات از آلمان استخدام شود آقای آقاسید یعقوب فرمایشاتی فرمودند حالا بنده جزء جزئیات را بطور مجز و مختصر جواب عرض میکنم . البته در تمام ممالک دنیا قانون مطاع و مافوق همه است و همیشه هر هیئت دولتی نهایت سعی و کوشش را دارد که قانون را اجرا کند (نمایندگان صحیح است) و اگر نکنند مسئول میشود .

اما ممکن است يك قانونی که در يك موقعی وضع شده و قرار است بموقع اجرا گذارده شود بعد مقتضیات يك طوری باشد که مجبور شوند يك قسمت از آنرا تغییر دهند موضوع انتخاب رئیس محاسبات برای وزارت مالیه و عوض کردن از سویس به آلمان روی همین نظریه بود که چون دیدند در عین حال که تمام اروپا آنها اروپائی هستند ولی باز يك تفاوت های مختصر اخلاقی فیما بین آنها موجود است این بود که آمدند و از آلمان خواستند گفته شد که روی عشق و غیره بود و البته آن عشق هم فلسفه داشته است و البته حساسات و عواطف هم هست ولی بکوقت مقتضیات مملکت طوری است که از سویس با آمریکا یا آلمان نخواهند و اگر سابق بر این مردم احساسات و عواطفی نسبت به بلژیکها و سوئد هم امروز میدادند برای خدماتی بوده است که میکردند بعد ها يك عده خدمت کردند يك عده نکردند و این نظریه برکشت نظریه وزارت مالیه در انتخاب این مأمور از آلمان پیشرفت امور بوده است (صحیح است) و این نظریه بوده است که مبادا در عین حال يك اختلاف نظری پیدا شود که منجر شود بانکه بکارها صدمه و اطعمه وارد آید (صحیح است) اینکه گفته شد خرج و وصول و نفتیش با یکی است اینطور نیست اگر وزارت مالیه اداره باشد البته طوری نفتیش خواهد کرد و نظارت میکند که آن رئیس محاسبات غیر از ابقاء و وظیفه نتواند کاری بکند و یا بر خلاف آنچه که منظور ما است عمل کند. بنده چون وقت آقایان را نمیخواهم زیاد بگیرم و مدتی بعد از ظهر است بطور اختصار قسمت های پر حسته را جواب میدهم. در موضوع آن واقعه که راجع بدکتر شینویند اظهار فرمودند بنده مجبورم آنرا تکذیب کنم راجع بانو مبیله اما در موضوع بانک ملی همانطور که فرمودند هر وطن پرستی که میخواهد رفع احتیاجات اقتصادی ما را از بانکهای خارجه بکنند و حیاة اقتصادی ما را نجات دهد بالاخره باید این بانک ملی را تقویت کند و بنده خیلی مسرورم که این روح امروز در وزارت مالیه هست و شخص آقای وزیر مالیه که هر چه

هست از ایشان است و بنده يك ذره نا چیزی در آن هفتم شب و روز در این منظور سعی و کوشش کرده ام اما اینکه ممکن است يك عه آلمانی یا خارجی در این بانک باشند البته موسیود کتر لیندن بلات را که ما آوردیم بن چو مسئولیتی را که باو سپرده ایم باید يك اشخاص و اعضای را هم انتخاب کند که معجز باشند در امور بانکی و طرف اعتماد او باشند و ممکن است در بعضی جاها که اشخاصی بودند و در کار های بانکی سابقه داشته اند مجبور شده اند بعضی را حتی حقوق زیاد تر هم بدهد برای اینکه کربانك رونق پیدا کند و بالاخره این آمال ملی ما انهم بگیرد. اما راجع بانکه سئوالی از بنده کردند کربانك یکی از اعضاء کمیسیون امور خارجه این سئوال را کردند که آیا استخدا م این شخص با اطلاع دولت آلمان است یا خیر؟ جواباً عرض میکنم بلی. سابق ر این اینطور عمل نمیشد ولی آقای فرزین که در آلمان بوده این اصل را رعایت کردند که همیشه مستخدمین از طرف دولت معین میشوند. این اقدام شده است. یعنی از وزارت خارجه آلمان خواسته اند و وزیر مختار آلمان هم در طهران مطلع است و امیدواریم از این رئیس محاسباتی که باید بطوری که منظور همه است استفاده کنیم (صحیح است)

کازرونی -- احسنت

جمعی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است

رئیس -- آقای یاسائی

یاسائی -- موافقم

کازرونی -- بنده هم موافقم

رئیس -- رای میکنیم بورد در شور دوم آقایان

موافقین قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد. (خطاب به آقای یاسائی)

فرمایشی دارید؟

یاسائی -- بنده عقیده ام این بود که لایحه يك نوبت

است برای اینکه این قانون متعم آن قانونی بود که گذشته ولی حالا که مجلس رای داده عرضی ندارم.

رئیس -- بطوریکه خودتان فرمودید عملاً تصدیق شد که در شوری است قاعده هم دوشوری است برای اینکه مربوط به کمیسیون امور خارجه هم هست و باید دو شوری باشد. خبر کمیسیون پست و تلگراف قرائت میشود:

(۶ -- شور اول لایحه اجازه شرکت در مقررات)

(کنفرانس تلگرافی بروگسل)

کمیسیون پست و تلگراف لایحه نمره ۵۸۸۳ مورخ هفتم اسفند ۱۳۰۷ را راجع بشرکت دولت ایران در مقررات کنفرانس تلگرافی راجع بمرموزات که در سنه ۱۹۲۸ در بروگسل منعقد گردیده تحت شور و مذاقه قرار داده و ماده واحده پیشنهادی دولت را عیناً تصویب و خبر آنرا تقدیم مینماید.

ماده واحده -- مجلس شورای ملی شرکت دولت ایران را در مقررات کنفرانس تلگرافی که در سنه ۱۹۲۸ در بروگسل منعقد گردیده تصویب مینماید

رئیس -- خبر کمیسیون امور خارجه هم در تأیید این خبر است قرائت میشود:

کمیسیون امور خارجه در جلسه سوم مهرماه ۱۳۰۸ لایحه ۵۸۸۳ دولت را راجع باشترک دولت ایران در کنفرانس تلگرافی که در ۱۹۲۸ در بروگسل منعقد و موضوع آن مسئله سرموزات تلگرافی و تعیین قیمت آن بود مورد مطالعه قرار داده و ماده واحده ذیل را برای تصویب تقدیم ساحت مجلس شورای ملی می نماید.

ماده واحده -- مجلس شورای ملی شرکت دولت ایران را در مقررات کنفرانس تلگرافی که در سنه ۱۹۲۸ در بروگسل منعقد گردیده بود تصویب مینماید

رئیس -- به ماده واحده اعتراضی نرسید است موافقین با ورود در شور دوم قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد خبر کمیسیون پست و تلگراف راجع بموضوع دیگر قرائت میشود:

(۷ -- شور اول لایحه اجازه شرکت در مقررات)

(کنفرانس تلگرافی بی سیم)

کمیسیون پست و تلگراف لایحه نمره ۵۸۸۴ مورخه ۱۷ اسفند ۱۳۰۶ دولت را راجع بشرکت دولت ایران در مقررات کنفرانس تلگرافی بی سیم منعقد در واشنگتن تحت شور و مذاقه قرار داده عیناً تصویب گردیده و اینك ماده واحده ذیل را برای تصویب مینماید

رئیس -- خبر کمیسیون امور خارجه هم که در تأیید این خبر است قرائت میشود:

لایحه نمره ۵۸۸۴ دولت در جلسه سوم مهر ماه ۱۳۰۸ در کمیسیون امور خارجه مطرح گردیده موضوع لایحه شرکت دولت ایران است در کنفرانس تجدید نظر در مقررات و معاهدات و نظامنامه های راجع به تلگراف بی سیم که بر حسب دعوت دولت متحده امریکای شمالی در نوامبر ۱۹۲۷ در واشنگتن منعقد گردیده و در معاهده بی سیم ۱۹۱۲ میلادی منعقد در لندن تجدید نظر نموده و تغییراتی در آن قائل شده است کمیسیون امور خارجه با مطالعه ترجمه متن معاهده واشنگتن راجع به تلگراف بی سیم لایحه دولت را تصویب و اینك ماده واحده ذیل را برای تصویب تقدیم ساحت مجلس شورای ملی مینماید.

ماده واحده -- مجلس شورای ملی شرکت دولت ایران را در مقررات کنفرانس تلگراف بی سیم که در سال ۱۹۲۷ میلادی در واشنگتن منعقد گردیده تصویب مینماید

رئیس -- به ماده واحده اعتراضی نرسید است آقایانی که ورود شور دوم ماده را تصویب میکنند قیام فرمایند

(جمع کثیری قیام نمودند)

میفرمائید جلسه آتیه روز یکشنبه دوازدهم آبان

رئیس -- تصویب شد

سه ساعت قبل از ظهر .

(۸ -- موقع جلسه آتیه -- ختم جلسه)

(مجلس سه ربع ساعت از ظهر گذشته ختم شد)

رئیس -- کار دیگری در دستور نداریم اگر موافقت

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر